Вести из места и са стране.

† **Стеван Јанковић** Из Чуруга нам доставише тужну вест, да је тамошњи врли учитељ **Стеван Јанковић** после кратког боловања тако рећи изненада у петак 16. јануара у 9 сати пре подне умр'о; а сутра дан у суботу после подне сахрањен. Стеван је био не само душа чурушке општине, него дика свију шајкашки учитеља. Спровод му је величанствен био; јер осим Чуружана силни пријатељи Стевини и са стране дођоше, да му достојну последњу почаст укажу. У цркви је говорио г. Мита Пејић српски нар. учитељ из Госпођинаца, а на гробу г. Милан Јовановић учитељ из Новог Сада. — Један од Стеванових пријатеља обећао нам је, да ће о Стевану коју више проговорити, као што је и заслужио. Покојнику и од наше стране велимо: Лака му црна земља била!

Светосавска прослава у Земуну испала је, како нам из Земуна јављају, врло свечано. После службе обављена је уобичајена школска свечаност. У школи су говорили о св. Сави Владимир Костић ученик 6 разреда и Анка Мутибарић ученица 5 разреда. Оба ова говора, које је саставио г. Александар Кузмановић срп. нар. учитељ и која су штампана, врло лепо цртају значај рада светога Саве.

Шта још неће бити! Професори карловачке српске гимназије досада су смели држати јавна предавања у тамошњој српској читаоници. Сад уједаред долази гимназијски патронат, па по Германовом налогу, забрањује професорима држати та предавања. Какве још луде забране неће издавати будаласти врховни патрон карловачке гимназије!

Румска трговачка болничка потпомагајућа задруга приређује 2. (14.) фебруара 1887. у сали код „Црног орла“ игранку у корист свога фонда. Почетак је у 8 сахати у вече. — Добровољни прилози примају се са благодарношћу и путем штампе изнеће се на јавност.

Дочек новосадског посланика Морица Пала. 29. после подне био је свечан дочек „жељно очекиваног“ посланика вароши Новог Сада Мориц Пала. Сво чивутско грађанство изашло му на сусрет а од осталог грађанства само су чиновници били и још подикоји од присталица владине странке. Сокаци беху „украшени“ мађарским заставама, а на једној омањој кући развијена је била српска застава, коју је домаћин (Немац) сигурно из незнања истакао био. Тако смо ми после забране од 1875. године опет видели, где се српска застава вије посред Новог Сада. Она се до душе мало вила у зраку, јер на брзо стиже полиција и заповеди домаћину да скине барјак, што је и учињено. Други дан у недељу држао је посланик „свечан“ говор у дворани мађ. гимназије, у ком је свој програм развио. Међу осталим рекао је он, да не треба допустити, да једна „брутална држава“ заузме Бугарску. За тим је говорио о слози између народности и између осталог рекао је, да се сво српско грађанство угледа на своја 22 „свесна“ посланика на угарском сабору и да се нико не „усуди,“ да напада ову владу, која гаји слогу и братство међу народностима. Из целог говора кипте су силне шупље фразе и докази, да је новосадски посланик један од најрутиранијих Тисиних мамелука. После свршеног говора, свет је вијао живио и разишао се. У вече био је приређен банкет, о ком смо у прошлом броју говорили. У понедељак отишао је г. посланик и у Јарак, да разложе програм и јарачким бирачима, но ужасно се ожалостио, јер Јарчани нису хтели доћи да чују свог посланика. Мориц Пал вратио се заједно са пратњом још пре подне.

Илочка читаоница. „Сремац“ пише: Јавили смо у прошлом броју, да су сви изгледи ту, да се овдашња читаоница одржи па и подигне. Сад можемо јавити, да је данас после подне читаоница имала своју ванредну главну скупштину, и којој је било преко 60 грађана, што се поново уписаше за чланове, а у којој је изабран нов одбор. За председника изабран одветник г. др. Н. Коларевић, за тајника г. М. Грданић, а за благајника г. Коста Арсенић. Као одборници изабрана су ова господа: Роберто Каук, гвардиан овдаш. фрањевачког манастира, Јован Блидовић парох, Ђорђевић кр. кот. судац, Плата Михајловић управитељ кот. области, Имре Звиршић Марко Шамшаловић, Алојзије Карловић и Ем. Вортман. Осим других ствари решено је, да чланарина буде 50 нов. месечно. Као што се види, може се много што-шта постићи, само кад се хоће.

Убио жену. Пишу „Сремцу“ из Ердевика: Има већ три године како је у један мах нестало жене овдашњег житеља Мите Помрчића За те три године нико не мога рећи ништа о тој жени, где је она и како је у опште да ли је жива или умрла. Свет је истина, говорио свашта, па су неки и говоркали да је муж убио, али се ово последње није могло доказати па тако и власт, не имајући ни најмањег разлога сумњи није ни правила никакве кораке. Тек у последње време на основу исказа сестре убијене жене предузе овдашње спћинско поглаварство истрагу против Митке Помрчића, те које истом поглаварству које овдашњим оружницима испаде за гуком, да Помрчић призна, да је своју жену пре три године убио, па је онда однео на Саву и бацио у воду. Испричао је потанко како је то убијство извршио. Жену је убио око подне, ударио сикиром по глави, па је онда, док се није смркло држао под креветом; после натоварио на кола па је однео, као што рекосмо на Саву и бацио у воду. Пре три године ухватили су одиста у оном крају утопљеницу једну па је онде крај Саве сахранили, те сада власти хоће да исту лешину ископају, те да се види, да није, може бити, баш то жена Помрчићева. То ће се моћи видети по ударцу од секире.

Двадесетпетогодишњица словенског певачког друштва у Бечу. „Словенско певачко друштво у Бечу“ позива на прославу двадесетпетогодишњице свога опстанка, која се приређује почетком маја 1887. године. — Распоред прослави биће овај: „Свечана служба“ у цркви св. Ане (I. Annagasse) 1 маја п. р. у 10 с. пре подне. „Концерат“ у „великој дворани глазбеног друштва“ (I. Künstlergasse 3.) 3. маја п. р. у $^1/_2$8 с. у вече. „Банкет“ у „Grand Hotel“-у (I. Kärntnerring) 4. маја п. р. у 7 с. у вече. Позивницу на ову прославу потписали су за друштвени одбор: Др. J. Ленох, председник. Др. J. Дрозда, тајник. Л. Вухал, благајник, а за приређивачки одбор: А. Петровић. — С. Миросављевић. — П. Јовановић. — Потпомажући чланови овога друштва добијају по правилу две улазнице за концерат бесплатно За то се умољавају, да што скорије означе врсту оних места, (по ф. 2.50 а по жељи и скупљих), које желе да се за њих задрже. Ако желе да, осим ових места, још које претплате, то се умољавају, да том приликом и ово забележе. П. н. господа позвани гости умољавају се, да у послатом листу означе број и врсту карата, на које се претплаћују. Испуњени листови, односно своте за наручене карте, нека се пошљу до конца марта п. р. на благајника друштвеног г. L. Bouchal, IX. Liechtensteinstrasse 11 Претплаћене карте издаће се претплатницима 14 дана пре концерта. На њима ће стојати име онога, за кога је наручена. Нека се у исти мах упишу у лист и пријаве за банкет.

Хрватски владика покровитељ мађарског „бала“. У Загребу има шака Мађара чиновника, који сваком даном приликом изражују своју мржњу према земљи у којој живе и која их рани. Нарочито се они размећу о мађарском „балу“, ког они сваке године држе. И ове године биће тог бала и то под покровитељством хрватског владике Гашпарића у хрватском глазбеном заводу. Ту ће се, као и пређашњих година нападати све што је хрватско, а то је заслуга бискупа Гашпарића. — Мађер немамо само ми Германа.

Енглеске уходе у Француској. Јавили смо, да су неке енглеске уходе у Лиону затворене. Један лијонски лист доноси сад овакав извештај о затварању њиховом: „Пре осам или десет дана одседоше у „Hotel-у de l'Univers“ (у Лиону), одмах до бисуелске касарне, три странца и записаше се као браћа Оденазови. У поменутој касарни смештен је ђенералштаб и команда 28-ог ловачког батаљона. Одмах по доласку начине ови странци врло интимно пријатељство са једним војником из тога ловачког батаљона и навале на њега са разним јелом и пићем, обећавши му напослетку да ће га обдарити са двадесет хиљада динара, ако им само изда једну од нових пушака. Сад тек то дарне поноситога војника, који се одмах дигне са стола и изађе из хотела, одакле се упути полицији и ту исприча чудновату жељу својих нових пријатеља. На тај војников исказ полиција пошље одмах жандарме, којима испаде за руком да ухвате двојицу, док је трећи умакао благовремено. Један се од ових ухода зове Оденаз Сидни, има му 48 година, издаје се да је из Лондона; други је Чарлс Валис, бивши Оденазов послужитељ. Обојица су за сада у притвору.“

Жандари убили човека. Пишу нам из Каћа: Новосадски жандари су пре неки дан у нашем хатару убили једног Немца из Јарка. Немац је око 7 сати у вече ишао у Тисакалманфалву, кад га новосадски жандари позову да стане. Немац се поплашио, па поче бегати. Жандари опале и убију га. Поведена је истрага.

Кратке вести. „Обзор“ јавља, да у Мостару затварају оне људе који се усуде да носе нашу тробојку. — У Загребу се убио један војнички водник. — У Бечу се убио један берзијанац Теодор Гирбер, ради великог губитка на берзи. — Главни скуп друштва св. Саве у Београду биће 25. јануара о. г. — Румуни подижу школе у Македонији за оно неколико Куцовлаха (Цинцара) а Србија се не стара за просвету толиких Срба у Македонији. — Како у „Србобрану“ читамо прослављен је у дан св. Саве у Загребу врло свечано. — На богојављење осветио је у Фијуми владика Теофан Живковић богојављенску водицу на јадранском мору. — У фебруару биће у Суботици беседа српске женске задруге, на којој ће и Ст. Дескашев суделовати. — У Пешти је ухваћен Чива Дајч, банкарски чиновник који је силан новац проневерио. — У једном селу Горње Угарске убили су Чивутина општ. кнеза. — У једном талијанском селу било је крвавог судара са финанцима и народом.

Трговина.

= **Нови Сад.** 19. (31.) јануара. На житарској пијаци у Будимпешти је минулих дана тргла цена пшници па и осталим зрнима у натраг. Једини кукуруз се нешто чврсто држи. Пшница је само на млинове ограничена, спекуланти се држе строге резерве. После више недељног живога посла и промета са раном на горњим пијацама настала је нахом тишина ванредна. На нашој пијаци није велике промене. Довоза је са раном мало а цене се прилично одржале. Пшница прве каквоће 8 ф. 60 до 70 н., средња 8 ф. 30—40 н., лакша роба 8 ф. 20 н. Наполица 7 ф. 50 н. Зоб 5 ф. 50—60 н. Јечам 5 ф. 50 н. Кукуруз 5 ф. 20—30 н. Све од 100 кгр.

Маст и сланина је поскупила. Угојени свињи имају вишу цену. Маст 47—48 ф., сланина сува 48—49 ф., паљена 51—53 ф., од 100 кгр. Свињи тешки 38—39 н., средњи 39 н., лакши меснати 40—41 н., од 1 кгр. Теоци 12—14 ф., средњи 16 до 18 н., старији тешки 10—24 фор., од 1 комада.

*

У **Будимпешти.** 18. (30.) јануара. Пшница се слабо нудила а и воља за куповање је јако ограничена. Промета истом неколико хиљада м. ц. са ценом преко недеље попуштеном до 25 н. Пшница за пролеће 9 ф. 11—9 ф. 6 н., за јесен пшница 8 ф. 83—8 ф. 73 н. Кукурузи мај-јуни 6 ф. 18 до 16 н. Зоб за пролеће 6 ф. 64—65 н. Репица 11 ф. 25 н. (за септ. октобар.)

Готова роба: Раж 6 ф. 45—75 н. Јечам за рану 6 ф. 20—45 н., бољи 6 ф. 50—75 н., средњи 7 ф. до 7 ф. 50 н., за пиваре 8—9 ф. Зоб трг. роба 6 ф. 30—55 н., прва 6 ф. 65—75 н. Кукуруз стари 6 ф. 30—40 н., нов кукуруз 5 ф. 85—5 ф. 90 н. Репица готова роба 10 ф. 50 н.

Маст 53—54 ф., за фебруар-август 55 ф., са буретом, за фебруар без бурета закључено по 52 ф. Сланина 46—48 ф. за фебруар август 50 ф., сушена 52—53 ф., од 100 кгр.

*

У **Будимпешти.** (Костовић и друг.) Житарска радња. Пошто досадањи скакајући правац житарској радњи припознат је само по политичкој буни а то цене исто тако морују и натраг ударити да што више изгледа буде имало на мир. Наши млинови нису узели на то обзир него су били у резерви куповања. Ове недеље почела је житарска радња у мирном правцу спадајућој цени, у даљем раду била је поред јаке резерве млинова попула преко нужде због чега су цене ударили натраг. Поред дневне спадајуће цене завршујемо посао са 25 н. јефтиније и имали смо обрт од 65.000 м. ц.

Раж слабо одржана 6 ф. 50—6 ф. 80 н. Кукуруз непромењен 6 ф. 30—6 ф. 35 н. Нови кукуруз готова роба 5 ф. 85—5 ф. 90 н., један терет продат по 5 ф. 70 н., од Шапца за лиферовање у мај месец. Зоб лабава и 10 н. јефтинија.

Термини. Термини имају један узмакнут правац и воља за шпекулацију затегнута, ипак држало да би жито за јесен за куп поднело.

Жито за пролеће 9 ф. 8, 9—10 ф. Кукуруз за мај-јуни 6 ф. 17—19 н. Жито за јесен 8 ф. 78—8 ф. 80 н. Зоб за пролеће 6 ф. 66—6 ф. 68 н.

Најновије вести.

— И ако се говори, да су сад изгледи за мир врло повољни, ипак се у аустро-угарском министарском савету закључило, да се набави што пре материјал за опрему „ландштурма“. Да се то учини, нужни су већи трошкови, него што су одобрени. За то ће се можда сазвати делегације. И опет дакле већи трошкови!

— Русија, као што из поузданог извора тврде, неће ни да чује, да се у Бугарској створи мешовита влада, па да испадне којешаа. Сам руски цар је томе одлучно противан и чврсто стоји уз пређашње руске захтеве.

— Бугарски депутирци сутра ће отићи великом везиру. Они би хтели да се измире са Цанковом, али тако, да се противничкој странци даду најнезнатнија места у министарству, дочим Цанков тражи за своју странку министарства спољних и унутарњих послова, а да ко од руских ђенерала буде бугарски војни министар. Ту ће дакле тешко до измирења и погодбе доћи.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ.“

(Стигли 19. јануара у вече.)

Будимпешта. У сабору се отпочела нарочита прорачунска расправа. Код ставке краљеве цивилисте одбија Тиса одлучно прекор, као да дворским круговима не достаје уставно убеђење и као да не поштују угарску уставност. Код ставке „заједнички издатци“ пита Ирањи, да ли су се одношаји Аустро-Угарске према силама, нарочито према Немачкој ма у чем променули и да ли се влада нада, да ће се мир одржати и самосталност суседних народа очувати? Тиса одговара, да су наши одношаји према силама остали непромењени, особито са Немачком стојимо срдачно као и пре. Одасвуд се изражује жеља, да се одржи мир, па ако се ипак свугде спремају, то је еамо у интересу предострожности. И код нас се предузимљу мере предосторожности уз саучешће надлежних легислаторних чинилаца. Ми нећемо ништа пропустити, али то није спремање за рат, само пажња за очување наших интереса. За тим је ставка примљена.

Беч. „Фремденблат“ јавља, да ће се по свој прилици сазвати делегације, да одобре средства за опрему „ополченаца“ („ландштурма.“)

ПОЗИВ.

Овим се позивају п. н. гг. чланови српске новосадске читаонице у редовну главну скупштину, која ће се држати у недељу 25. јануара (6. фебруара) т. г. у 2 сата после подне у читаоничким просторијама.

Из одборске седнице, држане 16. (28.) јануара 1887. у Н. Саду. **Одбор.**

Јавна захвалност.

Потписани сматрамо за пријатну дужност, да овим изјаве, да је каменичко општинско поглаварство изволело заодети шесторо сиромашне деце зимским оделом, те им тим омогућила полазак школе.

С тога нека је племенитој каменичкој општини од подписаних у име горе поменуте деце овим изречена јавна захвала, пред целим српским народом.

У Каменици на св. Саву 1887.

Никола Бугарски-Баба учитељ. **Наталија Новаковић** учитељица.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изашла је из штампе књижица:

ПОЛИТИЧКО ВЈЕРУЈУ

НАПИСАО

ЈАША ТОМИЋ.

Ова се књижица може добити у уредништву „Заставе“ у Новом Саду а стаје 10 новч.

Ова је расправа прештампана из „Заставе“ за год. 1886., а штампана је у српској штампарији дра Свет. Милетића у Н. Саду. Износи 92 стране.

✝

Јован и Зорка Грчић тужним срцем јављају својим пријатељима и познатима, да им је мило њихово првенче

ДРАГИЦА

у Вуковару 15. о. м. после тешког боловања у 3-ћој години свога века преминула.

У Н. Саду 19. јануара 1887.

✝

Са тужним срцем јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да је нигда незаборављени супруг и отац наш

ВАСА ФИРИЋАСКИ

општ. чиновник

после кратког ал тешког боловања 14. јануара о. г. из јутра у 4 сата у 56. години живота свога преминуо.

Уједно изричемо овим своју најтоплију благодарност свима онима, како из места тако и са стране, који нам многобројним присуством својим при погребу драгог нашег покојника у неколико превелику тугу нашу ублажише. Нека им је свима топла и срдачна хвала! А нашем драгом покојнику лака земљица и вечан спомен.

У Жабљу 16. јануара 1887.

Марина Фирићаска неутешена супруга, Видосава и Персида кћери са осталом родбином.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Вршачко српско црк. певачко друштво потребује ликовођу. Годишња му је плата 600 фор. а.вр, уз дужности да теоретично наставља певаче, управља ликом при свима свечаностима и обучава нотом певању омладину м. српске вероз. основне школе.

Компетенти имају да докажу да су Срби или Словени, да су свршили конзерваторију или оргуљску школу, да су телесно здрави и слободни од војничке дужности.

Рок стечају траје од данас за месец дана.

Молбенице нека су управљене председништву овога друштва.

У Вршцу 16. јануара 1887.

Никола Брашован, перовођа. **Ђура Цвејић,** председник. 1—1

ГОСТИОНИЧАР.

Тражи се један гостионичар за велику гостионицу у Сентомашу, у којој има 7 гостинских соба, 2 собе за гостионичара, 1 велика соба са билијаром, 1 трапезарија, 1 велика соба за простију публику и све остало што је нужно за добро уређену гостионицу. Поближа условија могу се дознати код г. Готфрида Хека у Сентомашу. — Радња се може предати 1. априла ове године. 2—3

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Лаза Нанчић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.

„ЗАСТАВА“ излази редовно средом петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на пола године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин. на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 9. У Новом Саду у уторак 20. јануара (1. фебруара) 1887. ГОДИНА XXII.

ЗДРАВО НА СЛОБОДИ, И ДОБРО НАМ ДОШАО!

Пре три месеца затворила су се врата вацког државног затвора за Јашом Томићем . . . За то, што је у „Застави“ изишао чланак, у ком се препоручује слога између Срба и Хрвата, и за то, што је будимпештанска порота дала државном тужиоцу за право, те је изрекла, да у том чланку има дражења против мађарске народности — за то је Јаша Томић морао у вацкој тавници провести три месеца дана. Писац чланка јавио се и изрекао је, да за свој чланак прима одговорност, али суд рече, да је доцне и сва одговорност паде на Јашу Томића, као одговорног уредника „Заставиног.“ Ко зна у опште ток читаве те парнице од почетка до свршетка, тај ће морати признати, да смо ми Срби худе среће, јер тешко да би се тако што могло н. пр. Мађарима догодити.

Та три месеца, што иду на рачун српско-хрватске слоге, данас су се навршила. Данас ће се и опет отворити врата вацке тавнице, па ће можда тужно зашкрипнути, што кроз њих Србин заточеник изилази на слободу. Весело шкрипе, кад кроз њих улази Србин заточеник, а тужно, кад Србин заточеник изилази на слободу. И врата тавнице вацке као да су јако заволела Србе! . . .

И данас ће та врата тужно зашкрипнути, а кроз њих ће Јаша Томић изићи на слободу! Вацки државни затвор остаће без Србина становника, а да ли на краће или дуже време или пак за увек, то ми смртни људи не можемо знати. Ми о том нећемо ни да мислимо. Доста је, што о томе води бригу државни тужилац, а водиће је све донде, док међу нами Србима буде бујан живот, док се будемо борили мушки за свој национални опстанак и културни напредак и док буду постојале данашње зле прилике, усљед којих наша домовина пропада у сваком погледу. Но ми о том нећемо даље говорити. Није нам ни намера била, да о томе реч поведемо, али ка се спомене вацка тавница, није могуће, а да се човек не дотакне и таквих ствари, пошто стоје у непосредној свези. Сад можемо прећи на оно, што управо и хтедосмо рећи.

Данас после тромесечног затвора излази Јаша Томић на слободу, те му ми и његови многобројни једномисленици и пријатељи кличемо: Здраво на слободи и добро нам дошао, народни борче! Порота те осудила за кривог, а суд ти је по закону осудио три месеца државног затвора. Клањамо се суду и закону, али за то није изладнила ни мало љубав народа према теби, који си се борио и који си страдао за народ. Истрај у борби, брани и заступај свугде и на сваком месту народна права, па ће и народ увек с тобом бити. Како те из народног срца неће моћи ишчупати. Ни они врагови из далека, ни непријатељи из близа неће ти моћи у народу нашкодити. Ко народ љуби и његова права брани, а не обзире се на лево и десно и не хесапи, хоће ли се тим коме замерити и лично штетовати, тог и народ љуби неда га. И народ греши у незнању, али кад једном сазна своје праве и искрене пријатеље онда стоји уз њих као стена. Народ своје пријатеље не оставља.

С тога још једном: Здраво на слободи и добро нам дошао, народни борче, Јашо Томићу! . . .

Писмо из Русије.

Петроград, 16. јануара.

Као на команду престадоше и замукоше Русији и словенској узајамности противни листови о Русији онако подло и бесрамно писати. У Русији нису се никад на то осврталн, што просте и продане јеврејске душе о Русији и руским одношајима пишу. Да је онако било и бити могло, како су они Русији напијали и предсказивали, то данас од Русије ни трага ни гласа не би било. Али како сав тај безобразлук Русији ништа наштетио није, него је Русија у свему оријашки напредовала и за своје противнике страх и трепет постала, то су јеврејски шкриблери свој ништавлук удвојили и као никад до сад дрвље и камење на Русију обарали. На једном као заливени умукоше. То долази отуда, што се у Русији звекет сабље чуо. И у бугарској ствари отпочела се друга песма, и сад се више не говори: „ми недозвољавамо и нећемо дозволити, да се у Бугарској нешто једностраног и за нас опасног догоди!“

С једне стране Немачка, која се у бугарском питању од Аустрије одваја, а с друге стране руски милиони војника допринесоше, да све десно и лево муком замукне и да се чека, што ће и како ће Русија још у бугарском питању прозборити. Ако се оно изврши, што је у Бечу и Пешти изговорено и наговештено, то је и Русија ту, која је на све и свашта спремна. Русија ни за длаку у бугарском питању попустити неће и тврдо држаће се онога, што је у први мах захтевала.

Нови министар финанције, т. ј. управитељ тога министарства г. Вишњеградски, наступио је своје звање и сад ће наступити нове реформе, које ће он у новчаном министарству подузети. По ономе, што на површину избија, могло би се судити, да ће се Русија од сваког спољног утицаја на своје финанције отрести и да чивутске берзе неће више с руским финанцијама као до сад радити и манипулирати моћи. Странци и страно новинарство боји се, да ће Русија и у томе питању велики напредак учинити и да ће нови министар руске финанције испод страног уплива извући. Средства и начина има у Русији за то далеко више, него ма у којој другој држави, а то ће нови министар, коме г. Катков, Игњатијев, Победоношчев иза леђа стоје, знати, хтети и умети. Кад би нови министар неке примере из суседних држава усвојити и руски народ онако оптеретити хтео, то би му лак посао био у једној години ужасан вишак у државном прорачину показати и постићи. Узмите за пример овогодишњи државни прорачун и проучите да сав посредни порез у Русији 77 милиона рубаља артински, или 92 милиона фор. у све изнаша. Сравните то ма с којом другом државом, те ће те се уверити, да је порез у Русији најмањи, а особито земљарина. И непосредни пореви нису у Русији велики, јер то нико не осећа. У Русији чува се народ као нигде у свету, и све је здраво што се и како се у Русији господари.

Ако г. Вишњеградском за руком пође руске финанције онако уредити, како он то замишља, то ће Русија велику победу одржати и корист постићи. Мртви капитала има у Русији врло млого, с којим се руски новчани одношаји у ред довести могу. За сад сваки је у Русији ратоборан, а особито у војничким круговима врло се радују, што се о могућем рату говори.

У министарству иностраних послова чекају се неке промене у личностима чиновништва. За сад зна се, да ће г. Ону од цариградског посланства место у министарству добити, а г. Жомин да ће друго опредељење добити. П.

Писмо из Цариграда.

15. јануара 1887.

Лудовању бугарских силника и људи, који у своме отачаству туђој ствари служе и оно руше што су Руси муком створили, као да се крај приближује. Бугарска депутација пропутовала је сву Европу и обила свачије прагове, па се сад уверила, да за Бугарску Европа непостоји. Та депутација враћајући се са свога путовања и тумарања приспе ће и овамо. Долазак овамо скопчан је с крајњом нуждом и невољом, јер се овде турској влади, која је у бугарској ствари у првоме реду заинтересована, поклонити мора. Црвеније јој образ, што јој први кораци одма у Цариград упућени не беху и што је у Европу одтумарала да тражи, што наћи не може.

Даклем Бугари су долијали и сад им друго не преостаје, него пред Русијом колена прегнути и судбину Бугарске њој у руке предати. Паметни, поштени и патриотични Бугари тако би урадили и урадити хтели. Али како у Бугарској има људи, који ће у својој покварености и крајњој себичности, инату и другом ништавилу и најпоследње интересе отачаства, и народа на коцку метнути; то треба узети, да ће се у Бугарској још нешто догодити пре, него ће се ствари уредити. Још није Бугарска у онај гроб закопана, који јој је Батенберг ископао, и то ће данашњи силници учинити. Добро обавештени људи причају, да ће данашњи силници у Бугарској све на једну карту метнути и да ће војничка странка нешто вратоломног предузети. Говори се о устанку који би се у Македонији оживотворити имао, и ако Турска онамо силну војску има. Млоги официри, који су у Бугарској војсци јако су компромитирани, и они за живе главе неће се измирити и опет под команду они официра доћи, који су Бугарску оставили. Што не учине регенти, то ће учинити војска, пак ако ће Бугарска и пропасти. То се овде као извесно зна, зна се и то, да у томе маневеру туђи прсти и туђи новци раде, јер се хоће по што по то да се бугарско питање у руском смислу нереши и да се неповољна констелација за Русију приуготови.

Г. Цанков прича, какво је стање у Бугарској, и он се не нада ничем доброме. Турци не верују, да ће се то питање мирним путем решити, и они су за сваки случај готови. Г. Цанков илустрирао је стање Бугарске и формулирао своје назоре, како би се из ове невоље испливало. Сад раде Турска и Русија и воде се с великим државама преговори. Тек ако се Русија и Турска споразумеју и притисак с војничком силом учине, могло би се брзо до нечег доћи, иначе неће ништа бити. Русија и Турска као да су о свему обавештене и могло би се нешто тако и догодити. Србин.

ЛИСТАК.

НА ПРАГУ СРЕЋЕ.

Прта.

Превод с мађарског.

„На леду сам, госпођо, први пут угледао Мару. Тада још нисам мислио, да ћу је кад год тако заволети. Ја се нисам бринуо за свет, за женске, за друштво. Живео сам усамљено. Није ме се тицао нико и ништа. Ишао сам истина на лед, ал сам избегавао све. Мени је пријала та самоћа, то туђење од људи!

Једно после подне, када сам по свом обичају далеко од других трчао на крчуљама по леду, угледах лепо девојче у бордовској хаљини са блеђаним лишцем и црним очима.

Била је то госпођо ваша ћерка Мара.

Кривио сам своје срце, да је неблагодарно, да је у часу, кад је девојчета нестало, заборавило — све. Јест, тада сам заборавио све, све, — успомене, прошлост, пријатеље. Заборавио сам чак и на своју љубав!

После сам опет остао сам. Јасан звук звонцета опомињао ме, да се са леда разилазе. Кукало је седам часова. Месец је обасјао простор тоциљајке, а ситна парчад леда сјајила се као драго камење. И у мојим очима се сјала — суза. Било је око мене све видно, светло, само ми је у души било мрачно, црно. Сутра дан сам се опет, са блеђаним, црнооким девојчетом. Трећи дан опет и тако је то ишло из дана у дан.

Упознали смо се, та на леду се врло брзо праве познанства. У данашње дане зачиње се ту љубав, склапају бракови. Сећам се да сам у једном илустрованом листу видео и читао Аморове тужбе. Јадан Амор, мора сада да дрхће на леду, на зими, док не прострели чије срце.

Мали Амор није дао ни мени мира.

Од сада сам виђао Мару не само на леду, већ и у осветљеној балској дворани.

Била је тако лепа, као да је за ово вече позајмила лепоту вила загоркиња. Оне су јој то оставиле за цео век, знали су да је лепота и чар на добром месту код Маре.

На послетку сам, госпођо отишао к вами, у кућу. У оној, пријатној, малој одаји провео сам доста лепих часова. Смејали смо се, пецкали смо једно друго невиним шалама, и напослетку сам увидео, да без Маре не могу живити.

Поверио сам вам то госпођо, а ви сте ћутали.

Ћутали сте, погледали сте ме вашим паметним очима, а те очи су ми говориле:

— Не можеш, да живиш без Марине љубави? У њојзи ти је сва срећа, сво миље? Јадниче! Бацио си око на девојку, а ниси рачунао са дететом. Та моја је Мара још дете, а ја сумњам да ти је у рукама кључ, са којим ћеш моћи ичије срце отворити.

Ја сам разумео тај поглед, прочитио сам из њега све.

— За што?

— За то, јер ти већ не знаш љубити.

То вам већ није говорио поглед него уста.

— Мислите? Ставите ме на пробу!

— Оканите се тога, пријатељу. Тамо где се срце ставља на пробу, ту нема љубави, нема среће. Љубав сама долази, ал срећа не увек.

Ја сам заћутао, но решио сам се, да ћу доћи, да морам доћи до кључа, који ће Марино срце отворити.

Што воља, заклетва, није учинила, учинила је једна — суза.

Већ сам мислио, да је све изгубљено. Наде у успех биле се порушене. Око мене сама пустош. Мислио сам, да моја љубав неће наћи кључа Маривом срцу.

Она је остала хладна.

Цело лето обилазио сам вас госпођо. Нисам могао да гледам, како је Мара исто тако пријатна према другима, као што је према мени.

Решио сам се, да дође до: или — или. Она ме је погледала, али одговорити није могла. Један час сам се надао добру, други час сам се уверио, да ми нема спаса.

Доцкан у јесен састали смо се опет. Но само неколико тренутака.

Од тог доба могли сте слушати о мени много и доброг и злог. Пријатељи су говорили: друг нам је изгубљен, убиће га пиће. Непријатељи су говорили: да сам бећарина, злогласни бекрија.

Почели су ме и избегавати. Постао сам дивљи, бесан. За сваку сам се ситницу љутио и тукао. У двобојима био сам за дивно чудо врло срећан. Победа је била увек на мојој страни.

Волео сам, јако сам волео Мару. Но волео сам још неког, свог једног друга, који ме није избегавао, па и њега је нестало. Убио се.

Није имао никога. Очув се није старао за њега. Добру мајку и браћу саранили су му давно.

Но остао сам му ја, његов — пријатељ. Саранио сам га, његова смрт чисто ме је осветила. Избегавао сам весела друштва. Повукао сам се у самоћу као пре, док још Мару нисам познавао.

Свом другу подигао сам крст. Изашао сам на гробље. Тамо не беше никог. Био сам суморан, натуштен, кидалиме унутарњи боли, жалост за другом и пустош у мојој души. Пао сам на хумку, па сам плакао Плакао сам као дете.

За леђима зашуштише гране. Окренем се. Ви сте госпођо стајали замном. Мара је гледала у моје очи, које беху пуне суза. Застидио сам се, и ако нисам имао за чега да црвеним.

Сагнуо сам се још једаред, целивао крст, па отишао противним правцем из гробља.

Сада . . . . кад је Марина рука у мојој, знам, како нас је судба спојила.

Знали сте да ми је покојник пријатељ, па када сте у излогу каменоресца угледали крст са мојим потписом, било вам је јасно све. Тако смо се састали на гробљу, тако ми је једна суза створила срећу.

После смо се чешће састајали. Ја сам се уверио, да је детета нестало, и да се у девојци пробудило срце. Уверио сам се још, да све дотле не треба малаксати, док нам није срце покварено, ма цео свет говорио да смо изгубљени . . . пропали . . . И. И—ћ.